

3. שליחות סודית – לא לפרסום!

בפתח

שכבה בוגרת

הרציונאל

שיעור זה עוסק בהנאה שבשליחות מתוך ענווה. התלמיד יודע שיש בו כוחות טובים ועליו לתת להם ביטוי על ידי מעשים, אך לא להתפאר במעשיו. במסכת עירובין כתוב: "כל הרודף אחר הכבוד - הכבוד בורח ממנו". דווקא הענווה היא כוח המשיכה וכוח העשייה של המעשים הטובים. התלמידים יכירו דמויות של אנשים ושל ילדים שביצעו שליחויות בענווה, ללא פרסום, ויבינו כי שליחות אמיתית היא דווקא כאשר אדם אינו מתפאר במעשיו.

"הענווה האמיתית איננה אפסות האדם, אלא הכרת היחס הנכון בינו לבין האינסוף... (אדם זה) מבין את מקומו האמיתי בעולם, ואינו בא להכחיש את הנוכחות האלוהית בעולם... אדם אינו נדרש לבטל את עצמיותו וכוחותיו אלא להכיר בכך שהם ניתנו לו מאת הקב"ה ככלים למילוי שליחותו בעולם" (בענווה, הרב רא"ס הכהן, מתוך "נאזר בגבורה" - מ"ח קנייני תורה, עמודים 74-75).

אפשר להמשיך את עולמנו לפאזל: לכל אחד יש חלק בפאזל, שליחות שעליו לבצע על ידי מעשים טובים. אמנם כל אחד הוא רק חלק קטן, אך בלעדיו - הפאזל לא יהיה שלם. בלי השליחות הנעשית בענווה של כל אחד ואחד, העולם יחסר ולא יגיע לתיקונו.

וכך כתוב באיגרת הרמב"ן: "וְכַאֲשֶׁר תִּתְּנֶהָ בְּמִדַּת הָעֲנוּה לְהַתְּבַשֵּׁשׁ מִכָּל אֶדָם, וּלְהַתְּפַחַד מִמֶּנּוּ וּמִן הַחֲטָא – אֵז תִּשָּׂרָה עֲלֶיךָ רוּחַ הַשְּׂכִינָה, וְזִיו כְּבוֹדָהּ, וְחַיֵּי עוֹלָם תִּבְרָא". המתנהג בענווה, זוכה להרגיש את זיו השכינה.

המטרות

- התלמידים יחושו את ההנאה שבשליחות מתוך ענווה.
- התלמידים יכירו בכוחותיהם הטובים.
- התלמידים יזדהו עם דמויות שפעלו מתוך ענווה.

מבנה השיעור

- פתיחה: תעמולת בחירות (מליאה)
- שלב א': כי עמנואל (מליאה)
- שלב ב': הרכבת פאזל שליחות בענווה (עבודה בקבוצות)
- סיכום: גם אני נהנה בשליחותי (מליאה)

ההכנות הנדרשות

- יש להכין או לצלם בהגדלה פעם אחת את שתי הכרזות של תעמולת הבחירות (נספח 1).
- יש לצלם ולגזור את חלקי הפאזל (נספח 2).

הערה למורה: בפאזל יש 20 חלקים. יש לחלק אותו בהתאם למספר התלמידים בכיתה.

- יש לצלם את דוח הפעילות (נספח 3) כמספר הקבוצות בכיתה.

מהלך השיעור

פתיחה: תעמולת בחירות (מליאה)

- נספר לתלמידים כי באחד מבתי הספר בארץ הוחלט שהבחירות למועצת התלמידים יהיו על ידי התארגנות לקבוצות של מפלגות. המודעות שנציג עכשיו מבוססות על הפרסום ששתיים מהמפלגות הכינו לעצמן.
- נציג את הכרזות (נספח 1) בפני התלמידים, ונערוך דיון שבו ננסה לברר עם התלמידים מה יחסם אל הכרזות הללו: איזו כרזה יותר משכנעת? האם יש כרזה שמרתיעה אותם? מה הסיבות להעדפות ולתחושות העולות מן הכרזות?
- אפשר לבצע הצבעה מהירה לבדיקת ההשפעה של הכרזות.
- ננסה לשקף לתלמידים כי בדרך כלל אנו מזדהים דווקא עם הדמות של מי שמשדר טוב ונעימות. מי שמשדר גאווה והתנשאות גורם לריחוק.

שלב א': כי עמנואל (מליאה)

- נספר לתלמידים שאנו רוצים להראות להם תמונה של גיבור ישראל שנפל בפעולה סודית בלבנון לפני מספר שנים.
- נסביר שכדי להבין טוב יותר מי הוא היה, נקריא קטע מידיעה שהתפרסמה לאחר מותו.
- נקריא את הקטע על עמנואל מורנו הי"ד.

עמנואל מורנו שירת בסיירת מטכ"ל מגיל 18. הוא השתתף בעשרות מבצעים מסוכנים שרובם אינם ניתנים לפרסום. עמנואל הוביל פעילויות מבצעיות מורכבות ביותר שנעשו ביחידה, מהחשובות שבוצעו בצה"ל ואשר תרומתם לביטחון המדינה רבה ומשמעותית. עמנואל לא רדף אחרי הכבוד. מעולם לא ראו אותו עם דרגות, ולמרות מעמדו, איש לא ידע מה תפקידו. עמנואל הצניע את מעשיו, לא סיפר לאיש על הצלחותיו ולא סיפר שהרבה פיגועים קשים נמנעים בזכותו.

יום שישי. ברדיו מדברים על הפסקת האש שנכנסה לתוקפה. סגן אלוף עמנואל מורנו נקרא ליחידתו בסיירת מטכ"ל למבצע חשאי בעומק לבנון. באופן חריג ושונה ממנהגו, מאחר מורנו הדייקן לטרמפיסטים שמחכים לו. הם שומעים אותו נפרד ממשפחתו, אך חוזר בו שוב ושוב. הפרידה קשה עליו הפעם יותר מתמיד. לבסוף נראה מורנו יוצא מפתח הבית כשאשתו וילדיו מלווים אותו לרכב. הוא מתנצל על העיכוב ומתחיל בנסיעה, בתו הקטנה מנופפת לו לשלום ובנו הקטן רודף אחרי הרכב. כשדמעות בעיניהם מביטים הילדים אחר דמותו המתרחקת, כאילו מבקשים "אבא, אל תיסע". לפנות בוקר, בלילה שבין שישי לשבת, התקדם כוח קומנדו המונה כמאה לוחמים יחד עם סגן אלוף מורנו לכיוון כפר הנמצא מערבית לבעל בק שבלבנון. מטרת המבצע הייתה למנוע הברחת אמצעי לחימה מאיראן

וסוריה לארגון חיזבאללה. בחסות הלילה הורידו המסוקים שני כלי רכב צבאיים, כשכלי טיס של חיל האוויר מחפים בירי על המבצע.

לוחמי סיירת מטכ"ל הצליחו במשימתם, אך בדרכם חזרה נתקלו בפעילי חיזבאללה שפתחו לעברם באש קטלנית. תחת אש זו נמלטו הלוחמים חזרה אל המסוקים אבל מורנו נפגע. וכך, כשהוא מתבוסס בדמו, השיב עמנואל מורנו את נשמתו לבוראו. הוא הותיר אחריו משפחה, מאות חברים ואלפי מעריצים.

- נאמר שהיינו רוצים מאוד להראות עכשיו את תמונתו לכיתה... אבל איננו יכולים. בגלל הפעילות סודית שבה נטל חלק, תמונתו אסורה לפרסום עד עצם היום הזה. הפצת התמונה, גם לאחר מותו, עלולה לפגוע בביטחון המדינה.
- נשאל את התלמידים מה לדעתם היה עמנואל הי"ד אומר, חושב, ומרגיש לגבי האיסור על פרסום התמונה, וננסה לשקף להם עד כמה הדבר תואם את מידת הצניעות שאפיינה אותו.

שלב ג': הרכבת פאזל שליחות בענווה (עבודה בקבוצות)

- נחלק לכל תלמיד חתיכה אחת מהפאזל (נספח 2).
- נבקש מהתלמידים להסתובב בכיתה ולחפש את החלקים המתאימים בצבעם לחלק שלהם.
- ננחה את התלמידים: לאחר מציאת כל ארבעת חלקי הפאזל והרכבתם, עליכם לדון בשאלות הכתובות בחלק ד' של הפאזל.
- לאחר הדיון על כל קבוצה לקבל את דוח השליחות ולמלא אותו (נספח 3).

סיכום: מדווחים על השליחים? (מליאה)

- נבקש מכל קבוצה לתאר בעזרת הדוח שחיברה את הדמות שבפאזל שלה ואת השליחות של הדמות הזאת.
- נדגיש כי לכל תלמיד יש חלק בפאזל שממנו מורכב העולם, ועל ידי השליחות הנעשית בענווה כל אחד מהתלמידים מוסיף את חלקו לשלמות של העולם.
- נסביר לתלמידים שאנו עומדים לקרוא סיפור מרגש שסיפר הרב שלמה קרליבך, סיפור הממחיש רמת ענווה יוצאת דופן. אפשר להקריא את הסיפור מהתקציר שלהלן. אם הדבר מתאים לכיתה - מומלץ להקריא את הגרסה המלאה. אפשר למצוא עיבודים שונים לסיפור ביוטיוב ובערוץ מאיר לילדים.
- מומלץ ליחד זמן לשיחה על הסיפור: אילו תחושות עברו בכם בזמן הסיפור? מה דעתכם על התנהגותן של הדמויות השונות? כיצד הייתם נוהגים במקומן?

יוסל'ה קמצן קדוש

בערך לפני 400 שנה, בעיר קרקוב שבפולין, חיו יהודים עניים ומרודים. רק יהודי אחד עשיר מאוד היה בעיירה וקראו לו יוסליה. אבל יוסליה היה קמצן גדול. מעולם לא נתן אפילו פרוטה אחת לאף יהודי. כולם אמרו שאין לו לב ואין לו נשמה. כאשר יהודי כזה היה מגיע לבית הכנסת, אף יהודי לא אמר לו שבת שלום, ואף אחד לא בירך אותו בשנה טובה, הוא היה אדם בודד.

כשיוסליה חלה מאוד באו אליו אנשי ה"חברה קדישא" ואמרו לו: "אתה עומד למות, את הכסף לא תיקח איתך לעולם הבא, אז תשאיר משהו בשביל העניים שבעיירה. תן לנו אלף רובל ונחלק אותם לעניים".

אבל יוסליה לא הסכים. הוא אמר: "אני לא יכול להרשות לעצמי אפילו חמישים רובל". אנשי ה"חברה קדישא" אמרו לו שהם לא יקברו אותו אם הוא לא נותן כסף. יוסליה לא התרגש ואמר: "כל החיים שלי אני עושה הכול בעצמי, אז גם אקבור את עצמי". לאחר כמה ימים, יוסליה נפטר. יהודי העיירה לא קברו את יוסליה. רק אחד מהם החליט בלילה, בלי שיראו, לקבור את יוסליה בקבר פשוט סמוך לגדר.

באותה תקופה היה הרב קלמן רבה הראשי של קראקוב. ביום חמישי בשבוע שבו נפטר יוסליה, דפק עני אחד על הדלת של רבי קלמן ואמר לו: "רבי הקדוש, תן לי כסף לקנות אוכל לכבוד שבת קודש".

ענה לו הרבי: "אשמח מאוד לתת לך, אבל אני מכיר אותך כבר עשרים שנה, מה פתאום באת אליי היום?"

ענה לו העני: "דע לך רבי הקדוש, עשרים שנה כבר אין לי פרנסה. אך בכל יום חמישי בבוקר, מישחו משאיר לי תחת הדלת השבורה מעטפה לכבוד שבת קודש עם עשרה רובלים..." אחרי כמה דקות בא עוד עני ואביון ואמר לרב: "רבי, אין לי כסף לקנות אוכל לכבוד שבת". ענה לו הרבי: "איפה היית בשבת שעברה?" והעני ענה: "בכל יום חמישי אני מוצא מעטפה לכבוד שבת קודש עם חמישה רובלים..." באותו הלילה כל עניי קרקוב באו עם אותו סיפור.

יוסליה...

רבי קלמן הבין שיוסליה לא היה קמצן גדול, אלא איש קדוש שחילק כסף לעניים בכל יום חמישי לכבוד שבת קודש. בגלל צדקותו הוא לא רצה שהעניים יחשפו את זהותו.

הסיפור התפרסם וכל הקהילה התכנסה בבית הכנסת לבקש מחילה מיוסליה.

נספח 1: תעמולת בחירות

מפלגת המלכים - כבוד!!!

בחרו רק בנו, המפלגה הגדולה מכולן,
הצוות המוכשר הכי מוכשר בעולם,
אצלנו יש רק תלמידים מצטיינים,
וספורטאים מחוננים,
אלו שלא יצביעו לנו יהיו אומללים,
כי רק אנחנו להוביל יכולים!!!
אין כמונו מומחים -

מפלגת ה-מ-ל-כ-י-ם.

מפלגת האחוזה - למען קידום בית הספר.

מבטיחים, בלי נדר, את בית הספר לקדם ולשפר,
פעילויות בהפסקות נוסף ועל אווירה נעימה לא נותר.
נשתדל לשכנע את המורים להמעיט בשיעורים,
ונפעל למנוע סכסוכים בין חברים.

נשמח לשמוע עוד דעיונות,
כדי שנוכל לעזור ולשנות.
תמיד לשירותכם בכבוד ובחיבה,

מפלגת האחוזה.

נספח 2: פאזל שליחות

קו קיפול

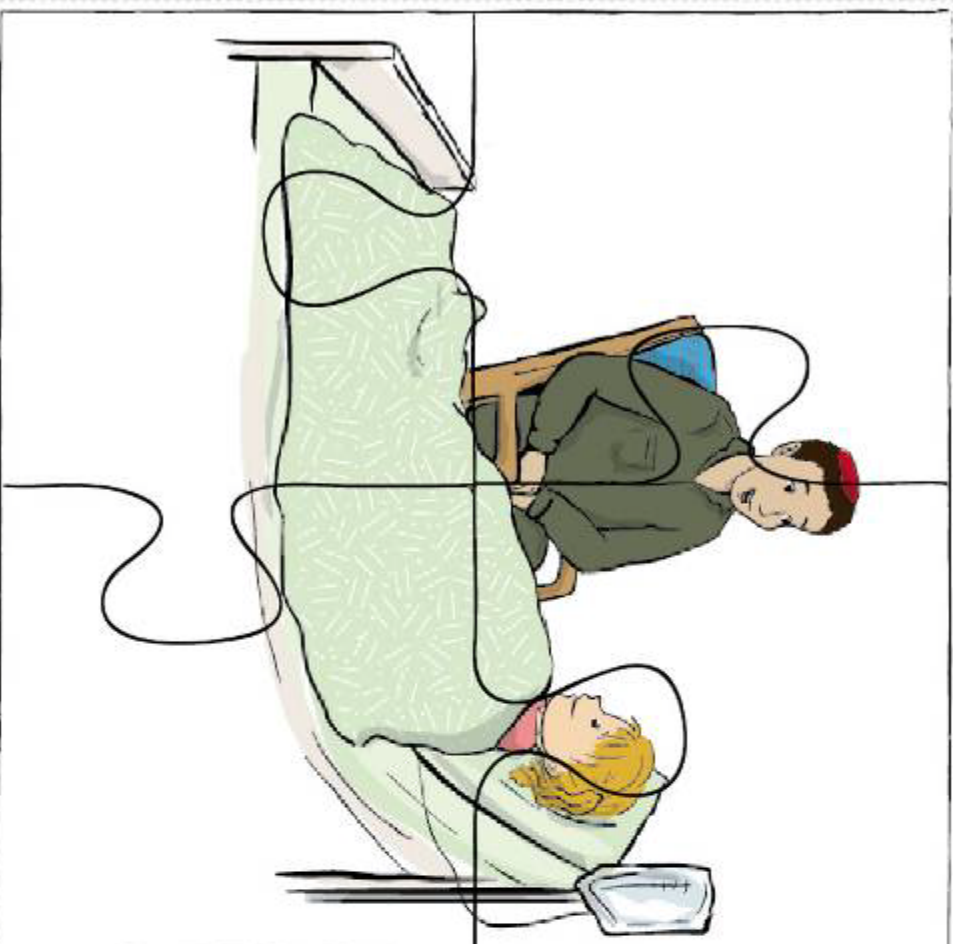
1. זה לא קל ללכת בגשם מרחק כזה, לשים את סל המזון וללכת בלי שידעו שאני הלכתי את כל הדרך הזאת בשבילים.

2. שלום, שמי טומי ואני ג' בירושלים. אימא שלי מחלקת בכל יום חמישי מצורתי מזון למשפחות שאין להן מה לאכול בשבת. ביום חמישי האחרון, ירד גשם חזק מאוד. אימא ביקשה ממני ללכת למשפחת כח שגרה במרחק של 15 דקות הליכה, לשים להם את סל המזון ליד הדלת, לנקוש על הדלת, וללכת בלי שהם יראו אותי.

3. אבל הקב"ה נתן לי אימא כזאת נפלאה שדואגת לנוכל, ונתן לי רצון חזק לעזור לאימא שלי בדאגה לאחרים, אז גם אני שמח לעזור, אף על פי שמישפחת אכן לא תדע שזה אני.

1. מה הייתה השליחות של טומי? כיצד באה לידי ביטוי הענווה שבשליחות? האם גם לכם קרה מקרה דומה שבו התאמצתם מאוד עבור מישהו שאתם בגלל לא מכירים?

נספח 2: פאזל שליחות

קו קיפול

1.

אשר ביקר את תאיר, ילדה שנפצעה מהתפוצצות של טיל גראד באשקלון והייתה מחוסרת הכרה. הוא שנה כאשר הבין שלא קטעו לה את הרגל, ואמר לה שתהיה בריאה ושלמה. ושבסוף הכאבים שלה יעברו.

2.

אשר טוויו, נפגע מטיל קסאם בשנת 2008, בעקבות הפגיעה נאלצו לקטוע את רגלו. אשר עבר תהליך ארוך של שיקום, והחליט ללכת ולבקר ילדים נוספים שנפצעו מהקסאמים.

3.

אשר הבין שהקב"ה העמיד אותו בניסיון הזה ונתן לו כוח להתמודד איתו כדי שהוא יוכל לחזק אחרים.

אשר מחזק ילדים שאינם מכירים אותו וגם לא תמיד מקשיבים לו, אך הוא יודע כמה זה חשוב.

4.

מה הייתה השליחות של אשר?
כיצד באה לידי ביטוי הענווה שבשליחותו?
האם גם לנכס קרה מקרה דומה שבו ביקרתם מישהו אף על פי שהוא לא הכיר אתכם?

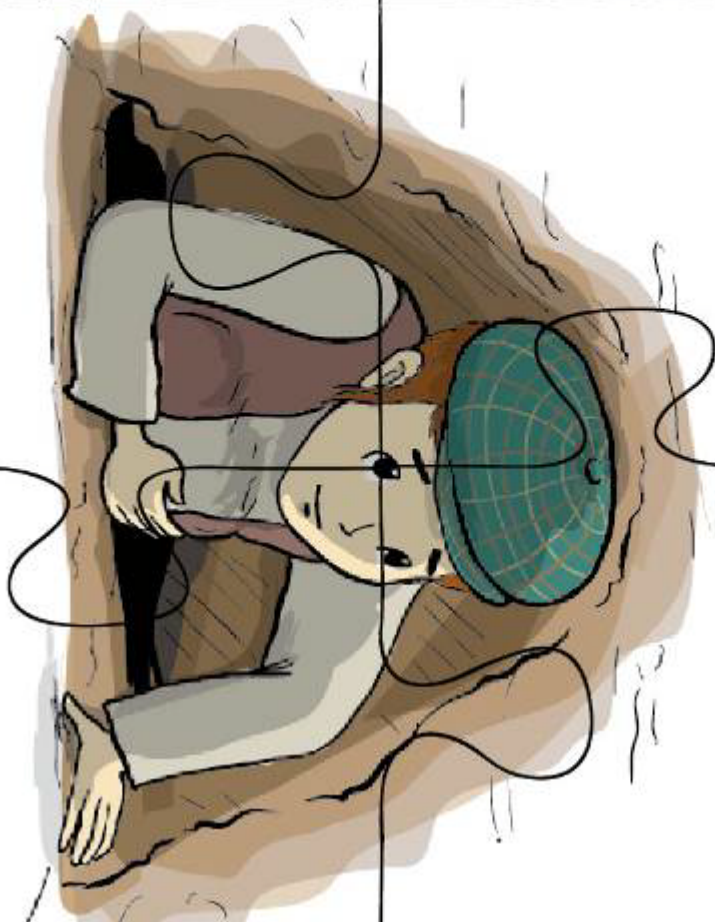
נספח 2: פאזל שליחות

ז. שמוליק, ילד בן 9, חי בגטו ורשה בשנת 1947. בזמן השואה, הוא גר בחדר אחד עם עוד כ-11 אנשים. כשהאוכל נגמר ולא היה מה לאכול, שמוליק שהיה ילד צנום הבין שהוא חייב להתחמק אל מחוץ לחומות הגטו בשביל להביא להם לאנשים שבג'יט. הוא גם ידע שאסור לו לסיפר לאף אחד על התכנית שלו לצאת מהגטו, כדי שלא ילשעו עליו לגרמנים.

ג. שמוליק הבין שה' נתן לו הזדמנות ויכולת להציל אנשים מסוואות, בעזרת הגוף הקטן שלו והנחישות שלו.

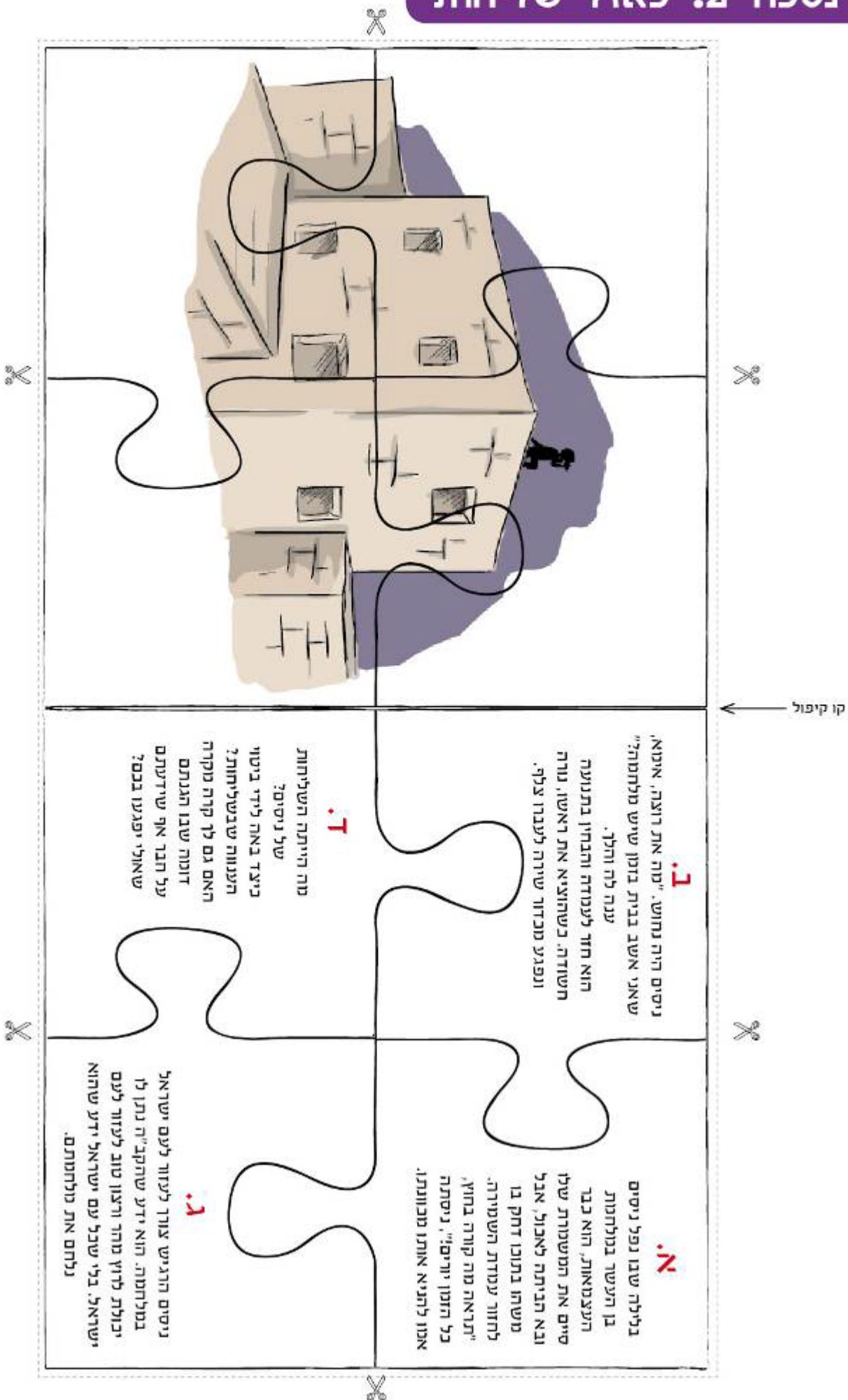
ד. מה הייתה השליחות של שמוליק? כיצד באה לידי ביטוי הענווה שבשליחותו? האם גם לכנס קרה מקרה דומה שבו הנאתם למישהו אוכל בלי שהוא ידע?

ב. הוא יצא בלילה דרך גור שהפך מתחת לחומה ועבר לצד הפולני של העיר. תמורת מטבע הוא קיבל כיכר לחם טרייה. הוא שם אותה מתחת לחולצה, ובשקט בשקט חזר לגטו. הוא ידע שבכך הציל כמה אנשים מסוואות בלי שהם ידעו שהוא הביא את הלחם.

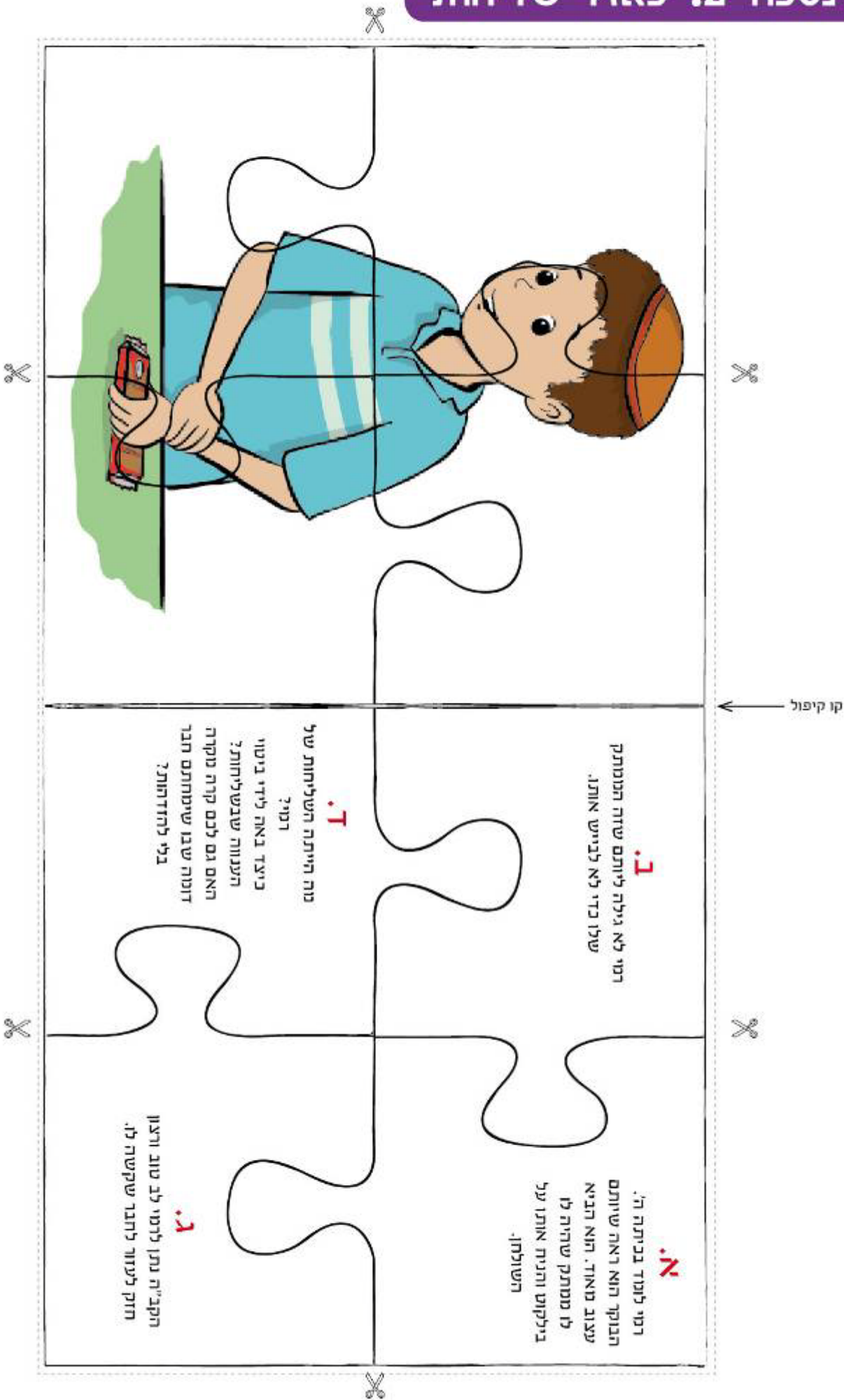

קו קיפול

נספח 2: פאזל שליחות

נספח 2: פאזל שליוחות

תאריך:

סודי ביותר!!!

דוח על שליחות

שם מבצע השליחות: _____

מקום השליחות (אם לא ידוע, להשאיר ריק): _____

תיאור השליחות: _____

האם מבצע השליחות נחשף? _____

האם מבצע השליחות קיבל תמורה על השליחות? _____

מי הרוויח מהשליחות? _____

על החתום: _____

• עליכם להכין תעודת הוקרה לדמות שבסיפור על השליחות שהיא ביצעה.

בהצלחה!